

GÖMÖR-KIS-HONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompai Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 10 korona. Fél évre . . . 5 korona.
Várm. körjegyzőknek és tanítóknak egy évre 6 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petsor térfogata . . . 12 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetés és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Közművelődés.

Az elmúlt héten két olyan megyei egyesület tartotta közgyűlését városunkban, a melyek a közművelődés föllendítését tűzték ki zászlójukra. Az egyik ezek közül még a nevében is a „közművelődést” viseli; a másik pedig a megyei emlékek tudományos célú összegyűjtésével foglalkozik s így szolgálja a művelődés ügyét.

A „Közművelődési egyesület” főleg a magyarság terjesztésével foglalkozik és kisdédvókat tart fenn olyan helyeken, a hol azok hazafias missziót teljesítenek. Anyagi helyzetéhez mérten talán nagyon szűk körre szabja működését ez a derék, kipróbált régi egyesületünk; bár el kell ismernünk, hogy a lassu, óvatos, reklámnélküli működés épen ezen a téren nagyon indokolva van, mert igen helyes a közmondásos okoskodás: „Dobbal nem lehet verebet fogni.”

De úgy látszik, ennek az egyesületnek jól rendezett anyagi viszonyai megengednék, hogy lassu, biztos működését bölcs vezetés mellett a közel jövőben szélesebb körre is kiterjessze. Mert a legjobb kamatozás az ilyen egyesületek részére az, a mit az életben helyeznek el erkölcsi gyümölcsötetés céljából. Természetesen még egyszer hangsúlyozzuk, hogy ha valahol, hát itt kell gondosan elkerülni minden kihívó, reklámszerű kiabálást, a mit az egyesület vezetősége eddig is igazi mélyrelátó bölcsességgel betartott.

Másik egyesületünk: „A gömörmegyei muzeum egyesület”, a melyet boldogult Fábry János oly sok energiával, annyi munkával, fáradsággal, dorgálással, buzdítással éveken át kétszer felújítva létrehozott: most a fejlődésnek új stádiumába lépett, mert az új vezetőségnek sikerült az állami intézetekkel olyan közeli összeköttetést létesíteni, hogy az onnan áramló anyagi segélyforrásokkal az inté-

zet megfelelő új helyiségeket, esinos új berendezést nyert s általában az intézmény jövő fejlődése és fennmaradása biztosítottnak látszik a közművelődés ügyének nagy öröme. És meg kell adni, hogy a mit e téren az új igazgató pár évi munkával létesített, az méltó a ráfordított anyagi áldozatokhoz és a jövőbe nyíló reménységet a haladás szép perspektívái elé állítja.

Ez a két egyesület tehát derekasan szolgálja a maga körében a közművelődés ügyét.

De ez még csak igen szűk köre a közművelődésnek, a mit ez a két egyesület felölel. Ezekon kívül számos és számtalan ága van a lelki fejlődésnek, a melyekben megyénk lakossága nagyon rászorul a gyámolításra.

Ilyen volna a multkoriban bőven megvitatott szinpartoló egyesület, a mely a színészet ügyét volna hivatva biztosabb alapokra fektetni. Azonban ez is, mint ezer más dolog, az anyagi viszonyokon kívül többnyire helyi és egyéni vonatkozásokon feneklik meg a közügy nagy kárára.

Ugyanezt a bajt látjuk helyi irodalmi, művészeti és ismeretterjesztő ügyeinken is, mint a fejlődés és haladás határozott akadályát és legenergikusabb hátramosztót szerepelni.

Nálunk, ha valami ilyen dolog: felolvasás, irodalmi szereplés, művészi előadás stb. fölmerül, az a tapasztalatok szerint legtöbbszörre nagyon kiesinyes elbirálásban részesül.

Nem azt szokták nézni: mit ad az illető a közönségnek? miért dolgozott, fáradozott, esetleg teljes tudásának olyan felhasználásával, hogy talán a fővárosi körökben is szívesen látnák közreműködését? Hanem nálunk azt szokás nézni: ki az illető? Van-e sok helybeli szóvivő családdal rokonságban? Forgolódik-e sokat társaskörökben? Jó czimbora-e ugyan fehér asztal mellett poharazás közben?

Szeret és tud-e sokat beszélni és erős hangon a társaságban? Ha ezek és hasonló tulajdonságok meg vannak nála, akkor meghallgatják őt és elolvassák munkáját. Megtörténhetik, hogy egyrésze a közönségnek nem is érdeklődik, csak tiszteletből jelenik meg az előadáson, felolvasáson stb.

Igy szoktak nálunk a társas közművelődési események lefolyni.

Ha pedig az illetőben nincsenek meg a kedvező helyi vonatkozások, akkor látunk 8—10 embert lézengeni a művelődést szolgáló, esetleg magas színvonalu összejöveten, mert minálunk nem az az elv járja, a mit a bölcs kitűzött: „non quis — sed quid?” Mi ezt megfordítva gyakoroljuk: nem az a fő, hogy mit mond? hanem az, hogy ki mondja?

Igy azután egész irodalmi, művészi és szellemi közéletünk az egyéni és helyi nagyságok dédelgetésében merül ki és csakugyan a legnagyobb országos nagyság legyen az, a ki ilyen viszonyok közt közérdeklődést tud teremteni!

Vannak pedig nekünk is fejlődő tehetségeink, a kik az országos versenyben is megállanák helyüket, de hát az a baj épen, hogy itthon a közérdeklődés hiánya miatt nem nyernek bátoritást és így nem fejlődhetnek kellőleg.

Az egészséges állapot az volna, ha a helyi viszonyok kellő figyelembe vételével az általános országos, nemzeti szempontoknak adnánk elsőséget és az igazi tehetséget engednénk érvényesülni a másban kiváló helyi nagyságok mellett. Persze addig még némi idő fog lefolyni, míg viszonyaink odáig érnek, hogy a helyi dolgok mellett megértjük és óhajtjuk az általános, nemzeti szempontok kapcsolatát.

Még egy más dolog is akadályozza nálunk a közművelődés helyes irányu fejlődését. Ez azonban nagyban és országosan is megvan néha. Ez a pártszempontok előtérbe helyezése, vagyis a klikk-

FEGYVERGYÁRI KERÉKPÁROK

a létező legjobb kerékpárok; bizonyítja az, hogy az Osztrák-Magyar hadsereg is csupán ezen kerékpárokat használja.
Kapható kizárólag **Valaszky Rezső**, órás- és ékszerésznél RIMASZOMBATBAN.
RÉGI KERÉKPÁROK BECSERÉLTETNEK! RÉGI KERÉKPÁROK BECSERÉLTETNEK!

rendszer. Sokan úgy okoskodnak, hogy miután a személyi és egyéni okok hátterbe szorítják őket, tehát csoportosulva igyekeznek érvényesülni. Ez magában nem volna baj. De a pártok és táborok, kivált vidéken, úgy szoktak szervezkedni, hogy a más nézet alapján csoportosulókban halálos ellenséget látnak, a kiket mindenképpen el kell hallgattatni. Pedig lehet a közügyet pártszempontok szerint is jól szolgálni, ha az ellentél iránt is méltányosak vagyunk, ha az ő fáradozását is elismerjük a maga érdeme szerint és nem igyekezünk magunkat tőle khinai tallal elválasztani, sajnos, azonban igen gyakran az ellenkezője történik, a más párthoz tartozó kiváló embert lerántjuk a sárga földig; míg a saját pártunk vagy klikkünk tehetségtelen, jelentéktelen alakjának minden hibáját elnézzük és magasabbra engedjük őt nőni, mint érdeme szerint megilletné.

Ezek a bajok azok a burjánok, a melyek miatt egészséges irányu közművelődés nem fejlődhetik. Ezek a bajokon csak lassu, kitartó, vállvetett munkával segíthetünk s akkor lesz jó vidéki szellemi életünk, kapcsolatban a nemzet szellemi életével!

A jegyzők helyzete.

A nagytermészet lerázta bilincseit, a tél zord fagyát s tavaszi köntöst öltött magára. Virágillattól balzsamos a lég, madárdaltól hangos az erdő, minden örül az életnek. A fű sarjadozása, a rügyek kibontakozása, a virágok nyílása és a mindent éltető tavaszi napsugár örömet fakaszt a szívekben. A kikeletnek, a feltámadásnak érzete vonzóbbá és szebbé teszi az életet.

Minden és mindenki örül az életnek! Csak a községi közigazgatásnak teljesen árvaságra jutott páriái, mintegy 18–20 ezer ember bolyong tanácstalanul s járja a terhes gondokkal kikövezt, családásteljes élet Kalvária utját.

Ezeknek a szerencsétlen kiközösített embe-

reknek, az állam és közigazgatás ezen leigázott rabszolgáinak elfásult szívében a kikelet, a tavasz nem képes már az örömfű virágait kifakasztani, mert a magyar nemzet és magyar társadalom nagy testének egyik fontos szervét képező ezen testületnek szíve vérzik, elfásult szívében a gyász ütött tanyát.

A magyar államnak ezen teljesen árvaságra jutott, kitagadott gyermekei hiába várják a kikeletnek, a megváltásnak örömét és enyhülést hozó eljövételt, a mely meggyógyítaná a sajgó sebeket, felolvasztaná a csalódásoknak és elkeseredésnek jégpáncéljait.

Szomorú időket él Magyarország jegyzői és segédjegyzői kara! A falusi jegyzői irodáknak törvénykönyvekkel, aktacsomókkal és B) tabellákkal telítette szomorú tanyájára, a községi közigazgatás mostoha sorsu napszámósainak családi tűzhelyeire a megélhetés nehéz gondjainak, az elgütlelenségnek és elkeseredésnek terhes felhői nehezedtek.

A jegyzőné tekintetes asszonynak tüneményes alakja meggörnyedve jár s a jegyzői irodák dohos, aktaszagú levegőjében busan rója a sűrű sorokat. Muskátlis ablaka úgy Erdélyben, a mezőségen, mint az ország egyéb részein nem teget már hivatógólag a jövővénny felé; terített asztala mellett éhes száju gyermekek ülnek, a kik néma, ösztönszerű szomorúsággal nézik szülőiknek gondok által barázdált arcát és csodálkoznak, hogy hova lett a házból a régi életkedv, a régi vígság?

A legnagyobb kétségek és bizonytalanságok között vergődik a községi közigazgatásnak munkássága. Szívében a csalódásnak, az elkeseredésnek és az elgütlelenségnek fékeresztett indulatai dülnek s megrendült hittel néz a bizonytalan jövő elé.

Köztudomású tény, hogy az utóbbi évek alatt az életviszonyok óriási átalakulásokon mentek keresztül. Az óriási drágaság elviselhetetlen sullyal nehezedik különösen a fix fizetésből élő hivatalnok karra, a minek az lett a következménye, hogy megmozdult az egész ország hivatalnok karja, a társadalomnak minden osztálya, minden rétege, hogy segítsen nyomasztó anyagi helyzetén.

Ezen nehéz időkben kongresszus kongresszust ért s a közpályán működők légiói a kenyérharc csatakiáltásaival töltötték be az egész országot. Miután a kormányhatóság is belátta a kéréseknek és követeléseknek jogos és igaz

és lángot gyújtok és lobogót tűzök ki,
Ó jertek gyűljetek össze mind alá,
Írók, művészek, ifjak és mindenki,
Ha szívét az Élet meg nem ronthatá.

Ezer nehéz sebtől vérző hazánknak
Talán a legnagyobb hibája az:
Hont benne tudás, művészet nem találnak
S a csillogás, a fény, külszín mind nem igaz.

A vidéki művészet nem czéltudatos,
A dísz: fény; tartalma elvesző
Mindenki szörnyen egyéni és okos,
Mely összetartsa őket, nincs erő.

A fővárosban, országunk szívében,
Szent tűzben ég egy választott csapat
S amíg az munkál, alkot szent hevében,
A többi tétlen messze elmarad.

Ez a baj. Az orvoslása egyszerű,
Egy kell hozzá csupán, csak akarat:
S önzés, pártharc, viszály, türesterjű
Középszerűség messze elmarad.

S kigyúlnak itt is, ott is égi lángok
S titánok szózatitól megharsan a lég
S beteljesül, mit már oly régen várok!
S ha majd egész országunk lángban ég,

Én nyújtom Önnek akkor át a pálmát:
Az első szikrát Ön veté belém,
Ön váltja valóra lelkem édes álmát...
Ó mondja, mondja, élhet a remény?

Ó jöjjön, adja kezét s én kézenfogva
— Bejárva a szent Művészet szép egét —
Vezetem föl Önt a Parnassosra,
Hogy elfoglalja Terpsichoré helyét!

Horváth Barna.

ságos voltát, törvényhozási uton iparkodott szanálni a már tarthatatlan helyzetet.

A kormányhatóság mindenkinek meghallgatta kérő szavát; törvényhozási uton segített az állami, vármegyei, városi és államvasuti tisztviselők és alkalmazottak, a lelkészek és tanítók kar nyomasztó anyagi helyzetén.

Köztudomású dolog, hogy mi, a községi közigazgatásnak mindenkor legmostohább elbánsásban részesített napszámósai: a jegyzők, segédjegyzők és egyéb községi alkalmazottak, szintén felemeltük esdő szavunkat s — eltekintve az évtizedes küzdelmektől — a múlt évben Budapesten megtartott országos kongresszusunkon és a kolozsvári országos közgyűlésünkön férfinas nyíltsággal feltártuk bajainkat s az illetékes tényezők figyelmét felhívtuk tarthatatlan és elviselhetetlen anyagi és erkölcsi helyzetünkre.

Országos kongresszusunk méreteiben impozáns, lefolyásában méltóságos volt. A községi közigazgatásnak közel ötezer munkása dokumentálta megjelenésével, hogy ebben a nagy testületben is bajok vannak, hogy itt is érzik az idők megváltozását, csak úgy, mint a közhivatalnoki osztály minden vonalán. Sőt a kongresszus rámutatott arra is, hogy a falusi életviszonyok, a gyermeknevelési és egyéb körülmények folytán ezen nagy testületnek tagjait még közelebbé érinti és jobban sújtja az elviselhetetlen nagy drágaság, mint a városokban lakó köztisztviselőket.

Kongresszusi határozatainkban kértük a kormányhatóságot, hogy az osztó igazság és jogegyenlőség elve alapján mi rólunk is vegyen tudomást és a mi közhasznú munkálkodásunkat és tevékenységünket is értékelje úgy, a mint azt a hasonló kvalifikációval bíró más tisztviselőknél és alkalmazottaknál teszi.

A kormányba és a magyar törvényhozásba vetett igaz hittel és reménykedéssel vártuk feltárt bajainknak sürgős orvoslását, hitünkben és reményeinkben azonban szomorúan csalatkozunk, s míg a köztisztviselőknél és alkalmazottaknál, a lelkészi és tanítói karnak kivánásai már az egész vonalon törvényhozási uton rendezettek, addig mi még csak határozott ígéretet sem kaptunk arra nézve, hogy jogos és igazságos kivánásaink a közel jövőben rendeztetni fognak.

Ez a karunkat mélyen lesújtó és elszomorító körülmény, anyagi helyzetünknek türehtetlensége és jövőnknek bizonytalansága késztet

Nagy Frigyes levelei.

Irta: **Szeless Ödön dr.**

Közölte a „Budapesti Hírlap” folyó hó 6-iki száma.

Ausztriában most ünneplik a pragmatika szankezió 200 éves fordulójának ünnepét, mert ott már 1713 ban létrejött a leányági örökösödést kimondó törvény császári rendelet útján s kiadatott abban a reményben, hogy néhány évi agitáció után a magyar országgyűlés is elfogja fogadni, ha tán nem is ugyanazzal a szöveggel.

Mint tudjuk, tíz évi agitáció után létre is jött, még pedig lényeges változásokkal a magyar pragmatika szankezió; törvénykönyvbe is iktatták és ma fönnálló egész alkotmányos életünk, az uralkodás rendje azon alapszik, mert sem az 1848-iki, sem az 1867-iki nagy, mélyreható alkotások a pragmatika lényegét nem érintették.

Az 1723-iki törvény tehát bátran nevezhető sarkalatos törvénynek, mert változhatatlannak készült.

Mikor Mária Terézia, a nagy királynő a trónra lépett, tudjuk, hogy a csehok, poroszok és egyéb népek veszélyeztetették az örökös tartományok biztonságát és a nagy királynő a pozsonyi diétán a hü Magyarország és társországainak odaadására appellált.

A pozsonyi várbán az ország rendei „Vitam et sanguinem!” fölkiáltással ajánlották fel az ország összes erőit a szorongatott királynőnek.

A magyarság körében azonban akkor is voltak, kik a közlekedésben nem osztoztak és kifelé szitottak. De bármi csekély irányu is volt a hajlandóság a magyarság körében Poroszország felé, a melytől az elégedetlenkedők a független Magyarország megalkotását várták, mégis voltak

TÁRCZA.

A „kikelet hozsannája.“*)

Ki az, kinek dala oly nemesen csendül?
Miként istenkacaj, ha az ég örül,
Ki zeng oly tisztán, mellékhangok nélkül?
Ki Ön oly sok középszerű közül?

Ó hála Önnek kedves, szép Talány,
Előkelő lélek, kit e név temet,
Óh hála Önnek édes, szép leány,
Hogy lánggra gyújtá rég hült szívemet.

Hadd zárjam be szívembe a nevét,
Szívét a lelkirokonság szent jogán,
Hadd öntsém dalba érzésem hevét
Kedves dalának olvasása után!

Az Ön szép lelke egy virágos ág,
Amelynek díszé még el nem fagyott,
Költői lénye illatos virág,
Rajt' még az élet nem hagyott nyomot.

Ön fog tanulni bizonnal még sokat
És még nemesebb lesz gondolat, érzelem,
Még fog harcolni véres harcokat
És fog zokogni meddő éjelen.

De költő lesz mindig, búban s örömben
S fog sírni tudni kínos éjszakán
S dalolni fog a kinban önfeledten —
És fog még csengni vig kacaj dalán!

Im eddig tart a dal... Most jöjjen az óda!
Eddig még lágyan zsongtak a sorok,
Most önts erőt belém szent ihletóra,
Most lángszóval dörögni akarok!

*)E czim alatt lapunk múlt számában közölt költemény viszhangja.

bennünket arra, hogy ismét felemeljük kérésünk a kormányhatósághoz és a magyar törvényhozó testülethez.

Azt hiszem, hogy bővebben fejtegetnünk felesleges, hogy a mai életviszonyok mellett a községi és körjegyzőnek 1600—2000 koronáig terjedhető fizetésből, a segédjegyzőnek 1000 korona és az egyéb községi alkalmazottnak 600—800 koronáig terjedő fizetésből és a számításba alig vehető mellékjövedelemből magát és családját fentartani és gyermekeit tisztességes neveltetnie teljes lehetetlenség.

Helyzetünk most már teljesen tarthatatlan! Tudják ezt helyzetünknek legalaposabb ismerői: a vármegyei törvényhatóságok, a melyek már több ízben felírtak a kormányhatósághoz anyagi helyzetünknek sürgős rendezése végett. Ismeretes az az egész ország előtt, csupán a kormány nem vesz tudomást róla.

Miután anyagi helyzetünk rendezésének tovább elodázása létérdekeinket a legnagyobb mérvben veszélyeztetné s beláthatatlan káros következményeket vonhatna maga után, a köz- és államigazgatás zavartalan menetére nézve is, ennél fogva a jegyzők, segédjegyzők és községi alkalmazottak nagygyűlése kéri:

a jegyzők és munkatársaik fizetésének a kongresszusi határozatok alapján való azonnali rendezését, teljesen függetlenül bármily irányú reformtervtől;

a nyugdíjgyű országos rendezését a vármegyei közötti teljes viszonyosság alapján;

a magánmunkálkodási jogkör teljes épségben való hagyását és

a segédmunkaerőknek kellő és megfelelő számú alkalmazását.

Az általunk végzett munka óriási volta, sokoldalúsága és fontossága; a képzettség és a hivatali állással járó nagy felelősség mind azon indok mellett szólnak, hogy az osztályigazság és jogegyenlőség alapelvei alapján fizetésünk kérdése akként oldassék meg, hogy olyan fizetési osztályokba soroztassunk, mint amikben a hasonló kvalifikációval bíró állami tisztviselők vannak.

A kongresszusi határozat alapján kívánja a nagygyűlés, hogy

a) a községi és körjegyzők az állami tisztviselők számára megállapított X-ik díjosztály 3-ik fokozatában kezdődő és a VII-ik díjosztály 1-ső fokozatáig terjedő alapfizetésben ré-

szesítettessenek oly formán, hogy szolgálati évek szerint három évenként egy fokkal emelkedjenek, ezenkívül az ennek megfelelő lakbér vagy természetbeni lakás élvezetében részesüljenek. A VII-ik díjosztályba jutás indoklásaként hivatkozunk arra, hogy a hasonló képzettséggel bíró állami főpénztárnokok, vasuti és postai főfelügyelők szintén ezen fizetési osztályban vannak;

b) a segédjegyzők alapfizetése az említett fizetési táblázat XI-ik díjosztályának 3-ik fokozatán kezdődő és 3 évenkénti emelkedéssel a X-ik díjosztály 1-ső fokozatáig felhaladó készpénzfizetés és megfelelő lakbér vagy természetbeni lakásban állapítsák meg;

c) a községi alkalmazottak fizetése az állami és közigazgatási díjakok javadalmazásának megfelelő készpénz, lakbér és 100 kor. ötödéves korpótlékaiban volna megállapítandó.

d) Ezenkívül családi pótlék állapítandó meg az állami és törvényhatósági alkalmazottak részére megállapított arányban.

A dolognak racionális és természetes folyamánya, hogy a nyugdíjszámítás alapja más, mint a tényleg élvezett fizetés, nem lehet.

Kívánjuk nyugdíjgyűünknek általános és országos rendezését törvényhozási úton, a 35 évi szolgálati idő kimondásával, abban a viszonyosságnak az állami és törvényhatósági tisztviselőkkel szemben való megállapításával.

A 35 évi szolgálati idő megállapítására nézve tiszteletteljes indokolásunk az, hogy a fejlődött életviszonyok folytán munkával agyonterhelt községi tisztviselő és alkalmazott ugyszólván emberfeletti munkát végez, minden a vállaira nehezül, az éjjelt és nappalt együvé téve kell dolgoznia, hogy a reá hártott ezerféle feladatnak pontosan megfelelőhessen. Az állam és köz javára folytatott ezen szakadatlan, lázas munka és lázas élet idő előtt megőrli még a vas ideget és szervezetet is és megsorvasztva, időelőtt kidönti az agyonterhelt munkások sorából a családapát, a családfelelőt.

A vármegyei nyugdíjszabályrendeletekben nagyon mostohán történik gondoskodás özvegyeinkről és árváinkról, ezen a téren a legelzomorított állapotok uralkodnak, úgy hogy sok esetben, ha a család fő kidől, az árván, minden anyagi támasz nélkül maradt család ki lesz téve a nyomornak és végpusztulásnak.

Nyugdíjgyűünknek a kívánalmak szerinti

Halász őbester, ha puszkapor kellett, nem fordult ám a Zeughaushoz, a tüzérségi generálhoz, mert hogy dabasi Halász János őbester nem ősmert az Istenen kívül csak egy urat, Frigyes királyt, kitől közvetlenül kért mindent, kinek közvetlenül jelentett mindent és a nagy király kedves magyar őbesterének közvetlenül rendelt meg mindent, vele közvetlenül levelezett.

Mikor Halász őbester 1744. április 25-én Frigyes királynak jelenti huszárságának dolgait, a király 1744. április 29-én kelt sajátkezűleg irt levélben értesíti az őbester, hogy az ezrede részére az execirozáshoz rendelt a tüzérgenerálnál 10 mázsá puszkaport. Micsoda közvetlenség, micsoda csodálatraméltó szeretet árad ki a király és az ezredese bensőséges érintkezéséből.

1750-ik év tavaszán Halász őbester betegséggé gyötörte, de az év június 17-én már örömmel értesithette Frigyes királyt, hogy egészsége helyre állott és maga Boroszlóba visszatért, mire ugyanazon év június 23-án a király sajátkezűleg irt levélben a legnagyobb örömeinek ad kifejezést ezredese egészsége helyreálltán s jelzi, hogy nemsokára jön hozzája Boroszlóba és akkor mindent személyesen, bizalmasan fognak megvitatni.

Ugy látszik azonban, hogy Halász őbesteren 1751. februárban ismét erőt vett a betegség és ezt az ezredese a királyhoz intézett 1751. január 31-én kelt levelében jelenti is. Most már a király aggódó szeretettel közli ezredesével, hogy a legnagyobb gondossággal van egészsége iránt s szinte parancsoló hangon kéri a legteljesebb nyugalomra, hogy egészsége királya öröme végleg és tartósan helyreálljon, hogy aztán közölhesse vele újabb parancsait.

A királynak nagy tervei voltak dabasi Halász János őbesterrel, a porosz vörös huszárok megalapítójával, nagy tervei lehettek Magyar-

sürgős rendezése már humanitáris szempontból is állami feladatot képez, a mely elől a kormány nem zárkozhatik el, annyival is inkább, mert ez a kérdés még rendezetlenebb és elviselhetetlenebb a községi közigazgatás munkásaira, mint a fizetésrendezés kérdése.

Bajaink, jogos és méltányos kívánságaink most már sürgős és elodázhatlan orvoslást igényelnek, azok most már teljesen megértek a rendezésre.

Sérelmes helyzetünket, annak minden baját és hiányosságait most már a fejlődött kor szellemének, igényeinek és követelményeinek megfelelőleg, radikális úton kell rendezni s holmi toldozgatással és foltozgatással azokat rendezni nem lehet s nem szabad.

Eppen azért már eleve a leghatározottabb formában tiltakoznunk kell az ellen, hogy fizetésünk fizetési minimum alapján rendezessék s abba esetleg a magánmunkálatból eredő jövedelem, illetve annak bizonyos átlaga beszámítassék.

A magánmunkálati jövedelmet a jegyzők fizetésébe beszámítani és fizetési alapul venni a legnagyobb igazságtalanság lenne.

Köztudomásu tény, hogy más köztisztviselőknek és pedig az államiaknak, vármegyeieknek, városiaknak és államvasutiaknak, az orvosoknak, papoknak és tanítóknak szintén van fizetésükön kívül mellékjövedelmük, de ezen mellékjövedelmek a fizetésrendezéseknél ezen tisztviselői osztály egyik ágazatánál sem számítatik be a fizetésbe.

Különben is a jegyzők magánmunkálati jövedelmét fix összegben megállapítani nem lehet, mert az évről-évre változó, az csak a jegyző és nép közötti bizalmi viszonyon, a jegyző népszerűségén és munkabírásán alapszik, befolyásolja az időjárás, a gazdasági és életviszonyok, a drágaság és pórtelesség. A község magánügyeinek végzetésével nincsen kötve a jegyzőhöz, szabadon választhat ügyvéd és jegyzője között, a mi a jegyzők mellékjövedelmét teljesen bizonytalanná teszi. (Vége köv.)

Széljegyzetek.

(Válasz egy meg nem irt levélre.)

... na igen és felelek neked arra a kérdésre is, a mit voltaképpen mint kérdést fel sem

elegen, a kik Magyarországból Poroszországba szöktek, a kikben élt az a remény, hogy majdan a győztes porosz haddal vonulhatnak be a magyar földre. Magyarországot a poroszokkal szövetségben szabadíthatják föl az osztrák kapcsolattól.

A történelem ez eseményeket még nem kutatta föl eléggé, pedig a bécsi, berlini, potsdami, sarlotenburgi levéltárakban kell adatoknak lenni erre nézve, kik és mily számban dezertáltak a pragmatika szankció hatása alatt Poroszországba. A porosz hadsereg katonai sematizmusában még ma is sok magyar név található fel; tisztek viselik ezeket a neveket, kiknek ősei Magyarországból dezertáltak Poroszországba és hagyományos katonai családokat alapítván meg, megtartották magyar nevüket. A dezertáló tisztek közül kiemelkedik dabasi Halász János, a volt magyar törzstiszt, a már akkor osztrák huszárezredek egyikéből, a ki 1743. év elején már Poroszországban volt, mert a Desszauban 1743 ik év november 27-én kelt levelében Lipót anhalti uralkodó herceg már levélben fordul Halász Jánoshoz, örömmel üdvözlöi, mint a vörös huszárok ezredesét és tulajdonosát, a mely ezredet persze Halász János ezredese szervezték meg az összetoborzott porosz katonaságból magyar uniformissal, magyar rendszer szerint; teremtett is Halász őbester uram olyan vörös huszárezredet, a mely még ma is első és leghíresebb huszárezrede a poroszoknak.

Nem hiába kívánt sok szerencsét az ezred megszervezéséhez a porosz király és az anhalti herceg dabasi Halász János magyar-porosz őbester uramnak. Nagy Frigyes rendkívül szerette Halász őbester; büszke volt rá, mert hát most már nemcsak Mária Teréziának voltak deli, zsinóros, mentés, csurapés, táskás, atillás, csákós, káromkodós, mindent lenyargaló huszársjai, hanem a nagy királynak is.

országgal, de a történelem a terveket nem váltotta be.

Hogy csakugyan a magyarországi dabasi Halász Jánosról van szó, ezt igazolja elsősorban az anhalti uralkodó herceg utóírata, a melyben kéri az ezredet, közzölje vele, hogy az osztrák hadseregben melyik ezrednél és milyen rangban szolgált. Az anhalti herceg levelén majdnem egészen helyesen van írva az ezredese neve, a kiejtés szerint németesen két „s”-el, Haláss, továbbá, hogy néhány boríték is megvan, a melyeken Johann von Haláss-nak, tehát keresztnevén is meg van nevezve; végre mert csakugyan dabasi Halász János szervezte meg a porosz vörös huszárokat.

De legjobban bizonyítanak a következő tények:

Halász őbesteren betegsége erőt vett, meghalt, írásai hazakerültek Dabasra, ott heverték valamelyik Halász kuriájának a padlásán; Lisznyay Kálmán költőnek felesége Halászlány lévén, ugy látszik, kiválogatott néhány el-sárgult fejedelmi levelet, mint büszke ereklyét őrizte és juttatta Elemér fiának, az orvosnak.

Az elsárgult levelek egy nagy király és nagy fejedelem lelkéből fakadtak és ma, midőn a magyar igaz, hűséges szövetségese a porosz-
nak, ma, midőn a porosz igaz barátja a szabad Magyarországnak, midőn a porosz királyi család egyik fia, a vörös huszárok tisztje ősi hagyományként beszéli a magyar nyelvet, tán dabasi Halász János őbester uram lelke is ott fent a magasban megnyugszik a 200 éves pragmatika szankcióban.

Az eredeti fejedelmi levelek magyar fordítását alább közöljük időrendben:

I. Az anhalti herceg levele.

Nemes ezredese uram! Az ön leveléből értesülést nyertem, hogy ő felsége a királyt ön ezredesi rangban a szolgálatba fölvenni és az

gyének engedélyezett vámszedési jogára vonatkozó állandó választmányi javaslat, miszerint a vármegye a vámszedési keretből a rimaszombati vasuti állomást kikapcsolja azzal az indoklással, hogy a város fejlődési szempontból közevetvámot óhajt behozni s így nagyon is méltányos, hogy a rimaszombati vasuti állomáson a vámszedési jog a városnak tartassék fenn. A vármegye közönsége a folyó hó 25 én Rozsnyón megtartandó főgimnáziumi ifjúsági tornaverseny költségeire, minthogy a versenyben a vármegye három főgimnázium ifjúsága vesz részt, 100 korona anyagi segélyt szavazott meg. A közgyűlés tagjai *Bornemisz László* főispánt úgy a teremben való belépésekor, mint a gyűlés berekesztése után lelkesen „Eljen”-ezte.

A muzeumegyesület közgyűlése.

A gömör-kishontvármegyei muzeumegyesület f. hó 16 án nagy érdeklődés mellett tartotta közgyűlését *Bornemisz László* elnöklésével. Az elnöki üdvözlő és megnyitó szavak után *Loysch Ödön*, a muzeum nagytudású és lelkes igazgatója olvasta fel tartalmas, nagy gonddal megírt jelentését, melyben visszatekint a muzeum alapítására és *Fábry János* fáradhatatlan működésére, ki maga 23800 darabot gyűjtött össze a muzeum részére. Majd részletezi a jelentés az 1883-ban kezdődött alapítás óta végzett munkálatokat, melyekből már 1910-ben intenzív mérveket öltöttek s 1912-ben a négy termet és a könyvtárt rendezték be, elvégezték a lajstromozás, a katalógizálás és leírás nehéz munkáját, úgy hogy ma már készen áll az átadásra az értékes muzeum. A tagok száma 180, alapítványi vagyon 14337, saját évi bevétele címén 1913-ra 5454 korona van előirányozva, rendes államsegélye 1000 kor., építkezési államsegélye 5500 korona.

A szép jelentés így végződik: „Ime, ez a gömörmegyei muzeum fejlődésének és jelen állapotának vázlatos képe. Minden intézmény emberekből áll és minden fejlődés mozgó rugó emberi kezeiből indulnak ki. És így bármily hiányos legyen is a kép, melyet a mélyen tisztelt közgyűlés elé tártam, mégis kidomborodik belőle annak a két férfinak az alakja, akiknek a muzeum keletkezését, létét és fennmaradását köszönheti. Az egyik: a *Fábry János*, a szelidlelkű aggyastyáné, a kinek végtelen munkabírásnál és soha ki nem apadó lelkesedésénél csak a kitartása, az ügye diadalában vetett fanatikus hite volt nagyobb. Abban a korban, a mikor mások a jól megérdemelt nyugalomra vágytak és egy fáradtságos munkában eltöltött élet után arra méltán számot is tarthatnak: *Fábry János* egy új eszme apostolául lépett fel és mitemse törődve a gáncsolókkal, a kishitűekkel, azokkal, a kik céljait meg nem értették, munkájában hátráltatták, törekvéseit kiinyulták, ifjai hévvel haladt előre a maga útján és vasakaratóval mindent leküzdött. Szinte hihetetlen és a viszonyokkal könnyen megalkuvó újkor gyermeke előtt érthetetlen az önző céloktól teljesen távol álló munkának az a tömege, a mely a *Fábry János* nevével kapcsolatos. A hol bármilyen kulturális, tudományos vagy emberbaráti mozgalom indult meg az elmúlt fél században, mindenütt ott éreztük az ő irányító kezét. És ennek az állandó, megfeszített munkában eltöltött életnek koronáját és legértékesebb eredményét ő maga is a gömörmegyei muzeum megteremtésében látta. Hogy mit alkotott, arról a most megnyitandó gyűjtemények tesznek minden szónál többet mondó bizonyosságot. De munkájának nagyságáról fogalmat nyújthat az a körülmény, hogy egyedül ő maga személyes utánjárásával és lelkes rábeszélésével 23856 drb. tárgyat hordott össze a megyei muzeumban akkor, a mikor a fejlesztésre úgy szólván semminemű anyagi segédforrások felett nem rendelkezett. Ha valaki, úgy ő érdemli meg, hogy emlékéet kegyelettel őrizzük, azzal az édesen fájó kegyelettel, a mellyel egy elmúlt szebb, jobb, nemesebb eszméktől irányított korra való visszaemlékezés vált ki a gondolkodó emberből. — És a másik kép elnökünknek, *Bornemisz László*nak a képe. Hogy a *Fábry János* gondos kezei által elültetett gyöngye fácska gyökerei mélyen bekapaszkodtak vármegyénk talajába és minden reményünk megvan ahhoz, hogy ez a fácska hatalmas sudaru tölgygyé terebélyesedik; az csak annak a lelkes buzgó-

ságnak, annak a folytonos sürgető agitációnak, annak az állandó személyes közbenjárásnak, felvilágosításnak, lépésnek, annak a semmi fáradságtól vissza nem riadó, semmi sikertelenségtől nem tartó, a személyes összeköttetések minden szálát, a kedvező konstellációk minden pillanatát megragadó lelkes munkának az eredménye, mellyel *Bornemisz László* ezt az ügyet, a vármegye közművelődésének legsajátosabb ügyét, magáévá tette. Egynéhány esztendővel ezelőtt a kultuszminisztérium közzétette azoknak a városoknak jegyzékét, a melyekben kulturpalotát hajlandó állítani. Ezen a városok nagysága és kulturális fontossága alapján készült névsorban Rimaszombat az utolsó helyen állott. És ime, néhány évvel később itt nyílik meg a magyar kulturának egy új csarnoka, megelőzve egy-kettő kivételével az összes hazai városokat. Hogy ezt elértük, ez *Bornemisz László* érdeme. A férfi értékét munkájának nagysága szabja meg és emlékéet alkotásai őrzik. *Bornemisz László* örök emléket állított magának a kulturépület felállításával abban a vármegyében, a melynek felvirágoztatására egy életet szentelt. De az egyes ember ereje, legyen az bármily titáni, mégis csak korlátolt. És a mi muzeumunk sem érte volna el mai nagyságát, ha vezetőinek nem akadtak volna segítő társai. Nem akarom, nem is lehetne mindazokat névleg felsorolni, a kik adományaikkal muzeumunkat gyarapították. De lehetetlen meg nem emlékeznem egy férfuról, a kinek az alakja mintegy csak a háttér köréből bontakozik ki. Nem volt agitáló ereje és távol állott a szereplés vágya *Terray Istvántól*. A csendes munka embere volt és csak két célzt ismert és ennek a a kettőnek élt gyönyörűsége munkától megszentelt igaz emberi életet: az egyik a hivatala, a másik a tudomány. Gyűjtött fáradhatatlanul, áldozatot nem kimélve évtizedeken keresztül és élete gazdag aratása végső akaratóból muzeumunkban nyert elhelyezést. Hogy muzeumunk praehistorikus osztálya ki fog magaslani a vidéki intézetek hasonló gyűjteményei közül, azt *Terray István*nak köszönhetjük!”

Nagy figyelemmel hallgatták és lelkes éljenzéssel kísérték a szép jelentést, mely után *Bornemisz László* meleg és elismerő szavakkal méltatta a *Loysch Ödön* fáradtságot nem ismerő, nagy tudással és szakértelemmel végzett munkáját s a közgyűlés elismerést és köszönetet szavazott az igazgatónak. Megválasztották a tisztelettel: Elnökké egyhangulag: *Bornemisz László*t, tiszteletbeli elnök: *Fáy Gyulát* választották. Alelnökök lettek: *Czinke István* és dr. *Löcherer Tamás*, főtítkár: dr. *Veress Samu*, titkár: dr. *Kármán Aladár*. Igazgatóvá véglegesen *Loysch Ödönt* választották. Osztálytörök lettek: A régítárnál: *Hübössy Lajos*, a képzőművészeti osztályban: *Tóth Béla*, az emlékek osztályában: dr. *Wallentin Dezső*, a néprajzotárnál és könyvtárnál *Loysch Ödön*. Pénztárnok *Kerekes Dezső*, ellenőr: *Eperjessy József*, ügyész dr. *Baksay Dezső*, a kaszinói könyvtár kezelője és felügyelő: *Kovács Alajos*. A választmány tagjai a megyegyűlés által választandókon kívül: *Bodor István*, *Dapsy József*, id. *Gyűrky Pál*, *Kolbay Sándor*, dr. *Kovács László*, *Madarász Pál*, *Pogány István*, *Süteő István*, újak: *Simon Mihály*, *Biess Elemér*, dr. *Fornet Gyula*, *Cseh István*, *Fekete Pál*, dr. *Meskó Miklós*, dr. *Lichtschein Adolf*, dr. *Zehery István*. — A közgyűlés után a muzeum új és szépen berendezett helyiségeit a megjelentek *Bornemisz László* vezetésével *Loysch Ödön* igazgató kalauzálása mellett megtekintették s az elnök a muzeumot rövid beszéd kíséretében a közhasználatnak ünnepélyesen átadta.

A közművelődési egyesület közgyűlése. Gömör-Kishontvármegye magyar közművelődési egyesülete — e nagy célok keresztül vitelére hivatott, évről-évre izmosodó és kitünően vezetett kulturintézmény folyó hó 16 án tartotta rendkívül nagy érdeklődés mellett évi rendes közgyűlését *Fáy Gyula* nyug. főispán elnöklésével. *Fáy Gyula* elnök megnyitó beszédében szólt az egyesület szerény eszközökkel, de a nemzeti kultúra és az állami egységnek a gyakorlati életben való kiépítése érdekében lelkesen végzett munkájáról. Meleg szavakkal emlékezett meg az egyesület elhunyt érdemes védnökéről: gróf *Andrássy Dénes*ről, kinek nagy érdemeit, nemes életét és fejedelmi

adományait az évi jelentés is gyönyörűen méltatja. A jegyzőkönyv hitelesítésére dr. *Kármán Aladárt* és *Törkőly Józsefet* kérte fel az elnök, majd a közgyűlés megnyitása után átadta a szót *Váry János*nak, az egyesület érdemes titkárnak, ki szépen megírt, tartalmas évi jelentését olvasta fel nagy figyelem mellett. A jelentést és az elnöki beszédet báró *Hámos László* indítványára egész terjedelmében jegyzőkönyvbe iktatta és évkönyvben adja ki a közgyűlés. A jelentés a tiszta vagyonának 1/20-ad részét a közművelődési egyesület örök alapítványa céljaira hagyományozott gróf *Andrássy Dénes*en kívül kegyeletes szavakkal emlékszik meg az elhunyt dr. *Markó Sándor* és *Vattay László* választmányi tagokról, kiknek emléket szintén jegyzőkönyvbe iktatja. A rimabrézói, rimafürészi és rimaráhói óvodák államsegélye érdekében a tanügyi kormánytól lépéseket tett az egyesület. A rimafürészi óvoda vezetését folyó évi február 1-től *Dobos Margit* okl. óvonőre, a murányhosszuréti pedig *Andrik Mária*ra bizta az egyesület. 561 gyermek gondoztatott. Cserencsényben 22, Gömörhákoson 70, Murányfalján 47, Murányhosszuréten 68, Ratkón 46, Rimabrézón 23, Rimafürészen 37, Rimaráhón 24 növendék volt az óvodában és menhelyben. Cserepsi nyári menhelybe 28, fazekaszaluzsányiba 60, felsőpokoragyiba 28, nagyszuhába 21, nyusyaiba 87 gyermek járt. A nemzeti kaszinó alapítványának kamata 150 K-ra egészített ki és ezt a magyar nyelv sikeres tanításáért *Spangél Mihály* dobsinai áll. el. isk. igazgató kapta. — *Abonyi Pál* 20 koronás jutalomdíjot két tanulóknak adták, a Latinák *Rudolf* alapítvány terhére a babarégi ág. ev. egyháznak 25, a dombosmezőinek 60, a köviinek 35 darab magyar énekes könyvet adtak, s 1000 magyar naptárt osztottak ki a ratkói járás községeiben. — A hazafias irányú „Krajan” és „Vlast a Svet” című tót lapokat 106—106 példányban járatták. Számos alapítványról és adományról számolt még be a szépen megírt, tartalmas jelentés, melynek egész terjedelmében való közlését lapunk szűk tere nem engedi meg. A rimaszombati, garami és nyusyai kör működéséről is megemlékszik, s reményét fejezi ki, hogy a jolsvai kör újból életre kel. Az 1912. évi számadás végeredménye: 21243 korona 86 fillér. A Latinák alapítvány 8450 koronás jövedelméből 3308 kor. áll rendelkezésre. Ez összeg hovatfordítása iránt a *Mihalik Dezső* intézkedése értelmében határozott a közgyűlés. *Sulyovszky István* lemondott választmányi tagságáról, s bucsuzása alkalmából meleg szavakkal mond köszönetet az iránta tanúsított jóindulatért. — Dobsinán tartandó Slöjd tanfolyamra 100 kor. segélyt nem szavazhatott meg a közgyűlés, mert nincs rá fedezet. *Czinke István* az egyesület munkakörének jövőben való kiterjesztéséről szólt. Igen helyes felszólalása körülbelül megfelelő mai vezércikkünk tenorjának és felolvasások, ipartanfolyamok tartását és segélyezését hangoztatta. Az 1913. évi költségelirányzat végösszege 9531 kor. 72 fillér. A közgyűlés az elnök záró savaival ért véget.

Mulatság. A most megalakult „Ifjúsági Önképzőkör” pünkösd másodnapján: hétfőn a Széchenyi-kertben kedélyes tavaszi mulatságot rendezett. Zajos kivonulás előzte meg a mulatságot, mely mindenféle trétás trükkökkel volt fűszerezve, s melyen mindvégig kedélyes jó hangulat uralkodott. Az anyagi siker is szép volt, mert csaknem 600 koronát vettek be, melyből a berendezkedés céljaira 177 korona jut.

Tornaverseny Rozsnyón. A rozsnyói ág. hitv. ev. főgimnázium a rimaszombati egy. protestáns és a rozsnyói kath. főgimnáziumok részvételével folyó hó 25-én, vasárnap Rozsnyón a régi vásártéren tornaversenyt rendez, melynek élén dr. *Hajcsi Sándor* elnöklése alatt mintegy 200 tagból álló rendezőség áll. A verseny délután 3 órakor kezdődik és sorrendje ez: I. Felvonulás. Himnusz. A zászlók megkoszorúzása. Szabadgyakorlatok. — II. A négy alsó osztály 80 méteres síkfutása. — III. A négy felső osztály versenye: 100 méteres síkfutás. Súlydobás, ötös csapat és egyéni verseny. Magasugrás, ötös csapat és egyéni verseny. Nyújtókorlát, összetett ötös csapat és egyéni verseny. Kötélhuzás, ötös csapat verseny. 4 × 100 méteres statéta futás. Svédgerelyvetés, egyéni verseny. 400 méteres síkfutás,

nesztino, a te keverékedet külön megcsináltam. Parancsolj rágyújtani. Hát öreg Medus te hogy vagy. Kártyázhatunk, hoztál aprópénzt?

— Egy keveset. Igen, 20 korona van nálam.
— Egy szipkát adjál Laczi, de borostyánkőből, mert én csak abból tudok színi.

— Jól van Erni! de nem lesz elég tajték? A borostyánkő az öreg fiókjában van s az be van zárva.

— Nem bírok Laczi. Én borostyánkőhöz vagyok szokva.

— Hát várj öregem, segíték én a dolgon. Hogy juthatnék én cigarettához másképp, mint hogy drótkulcsom van a fiókhoz. Egy pillanat!

Ernesztino ur ezalatt az egyetlen hintaszéket hatalmába kerítve, a kandalló mellé húzódott, élettelen arccal a tűzbe bámulva és teljes tartárába merülten. Csupán frizuráján húzta végig olykor gyűrűs kezét, avagy az óráját nézte meg.

„Kendey és Beneday urak“ jelentette az inas.
— Szervusztok fiúk, de hol van Laczi?
Á Medus, honnan szedted ezt az arany csecsebecsét. By Yove! épp olyan, mint a milyet tegnap este Tillynek adtam.

— Ugyan Arisztid. Honnan szereztél volna te annak a czirkuszos leánynak egy 20 koronás aranylőherét.

— Van valami benne, bár tudd meg Medus, hogy Kendey Arisztid a csillagokat is lehozza az égről, ha lányról van szó.

— Hogy vagyunk Erni! Szervusz!
— Ki ez? A Siegmund! Good afternovu!
— Micsoda alvás ez öreg. Zsuron vagyunk vagy mi, mulassunk!

— Ó nekem nem ujság a jour. Tegnap különben is kettőkor feküdtünk le Opera után a Windsorban hallgattunk cigányt, fáradt vagyok. Ti csak mulassatok, a kik még örültök egy-egy gyermekmulatságnak!

— Ernesztino! Sértés akar ez lenni? Le akarod kicsinyelni pozíciómat? Vigyázz Horakay Ernesztino, tegnap Santelli kitüntetett a vivásban. Hej fiúk, hagyjuk az unalmas Ernit, mulassunk! Medus kihozott többet, ki vele!

— Én csak husz koronát hoztam!
— Medus, ez a hangsúly! Sértő szándékkal mondtad?

— Nem öreg! hát te mit hoztál? Felelet helyett Beneday Siegmund elővette krokodilusbőr tárczáját és a bámuló fiúk elé egy százkoronást mutatott.

— Szervusztok Arisztid, Siegmund! Erni! parancsolj a szipkát! Ej fiúk, nem értem. Jól jár az óram? Ez ugyan 100 koronás svájci omega, de lehetetlen, hogy már 6 óra, és három közülünk hiányzik!

„báró Szőnyi és Zalay urak“
— Szervusz Imre, szervusz Laczi, hát veletek mi van, hogy oly jól vagytok hangolva?

— Pyramidal! óriási! meg kell pukkadnom ha rá gondolok. Egy délutáni jótékony ünnepélyen voltunk Imrével, én Wieniawsky Faust fantáziáját játszottam. Utánam következett egy elsőrangú vak zongoravirtuóznak játéka. Liszt Mazeppáját akarta játszani. Eredeti ember az öreg Havassy Atilla. Szókimondó, goromba. De a játéka az remek, fölülmulhatatlan. Már az én számomnál is észrevettem, hogy a zongora — mint az már ilyen ünnepélyeken szokás — egy hihetetlenül rossz skatulya. Engem azonban nem zavart, legföljebb a kíséret szempontjából, mert a magam hegedűjén játszottam. Hát mikor az öregot kivezetik, leül a zongorához, egypár futamot megpróbál rajta, aztán öléberakja kitünő két kezét és kemény hangon szól a közönségnek:

Ezen a zongorán nem lehet játszani!
Általános csodálkozás. Végre a karzatról valami nagyszáju leordit:
Aztán miért nem?

Eladó ház.

Eladó Rimaszombatban, a **Hunyady-utcában** tehermentes 380 □-öl telek, rajta földszintes uri-lakás 5 szoba és előszobával, fürdőszoba, melléképítmények, vízvezeték, villanyvilágítás és istálló, hét évig még adómentes. Értekezhetni lehet :: **Dr. Sigmund József** urral. ::

Kristály

forrás-ásványvíz

gyomorrontást megakadályoz. — Étvágyat javít. — Több mint ezer orvos ajánlja. — Kapható minden fűszer- és csemege üzletben, jobb vendéglőkben és kávéházakban.

Főraktár: 5-8

Lefkovits Ferenc cégnél R.-Szombat.

Szt. Lukácsfürdő Kútvállalat
Részv.-Társ. Budapest. (Buda.)

A gazdaközönség figyelmébe

ajánlja dusan fölszerelt vízmentes ponyva raktárát, □ méterenként 1 kor. 80 fillértől feljebb, továbbá gyapju-zsák, kéveköztűző zsinag, manilla gépolaj, gépkenőcs s az összes gazdasági cikkek nagy raktára

Hoselitz Salamon,

ponyva- és zsákkölcsönzése Rimaszombat.

Kitünő házikoszt.

Alólirott értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Rimaszombatban a **Tamásfalai-utcza 4. szám** alatti, Cseh István-féle házban, **kifőzést nyitottam**, elfogadok havi előfizetőket és házhoz kihozást a legjutányosabb árban.

Izletes ételekről és tiszta kiszolgálásról kezeskedem.

Szíves pártfogást kérve vagyok a n. é. közönségnek teljes tisztelettel

Id. Biaczófszky Józsefné

szül. Oszkocsil Anna.

Kiadó bolthelyiség.

Az **Andrássy-ut 1-ső számú házban 1913. november elsőjétől** egy bolthelyiség bérbe vehető. — Értekezhetni

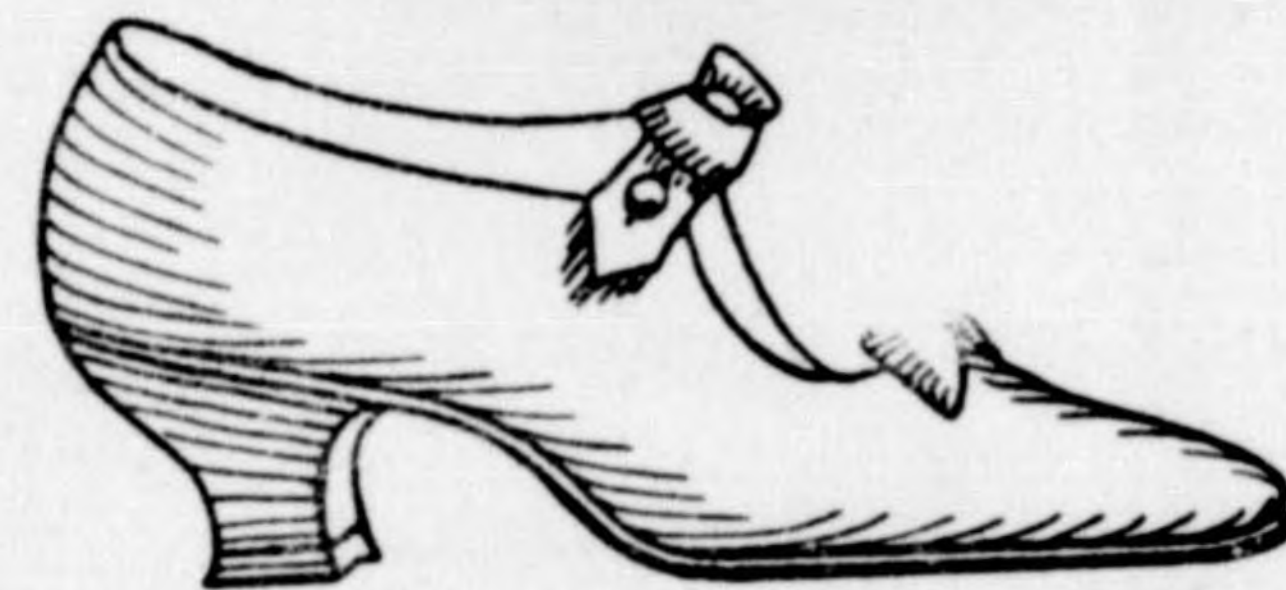
ANDRÁSI LÁSZLÓ, fényképésszel.

Eladó birtok.

Tisztelettel értesitem a birtokot vásárolni szándékozó nagyérdemű közönséget, hogy folyó május hó 24-én d. e. 9 órakor a feledi kir. járásbírósnál 111. számú telekkönyvben foglalt birtokom árverés útján el lesz adva. A birtok nagysága 416 magyar hold.

Császár Pál.

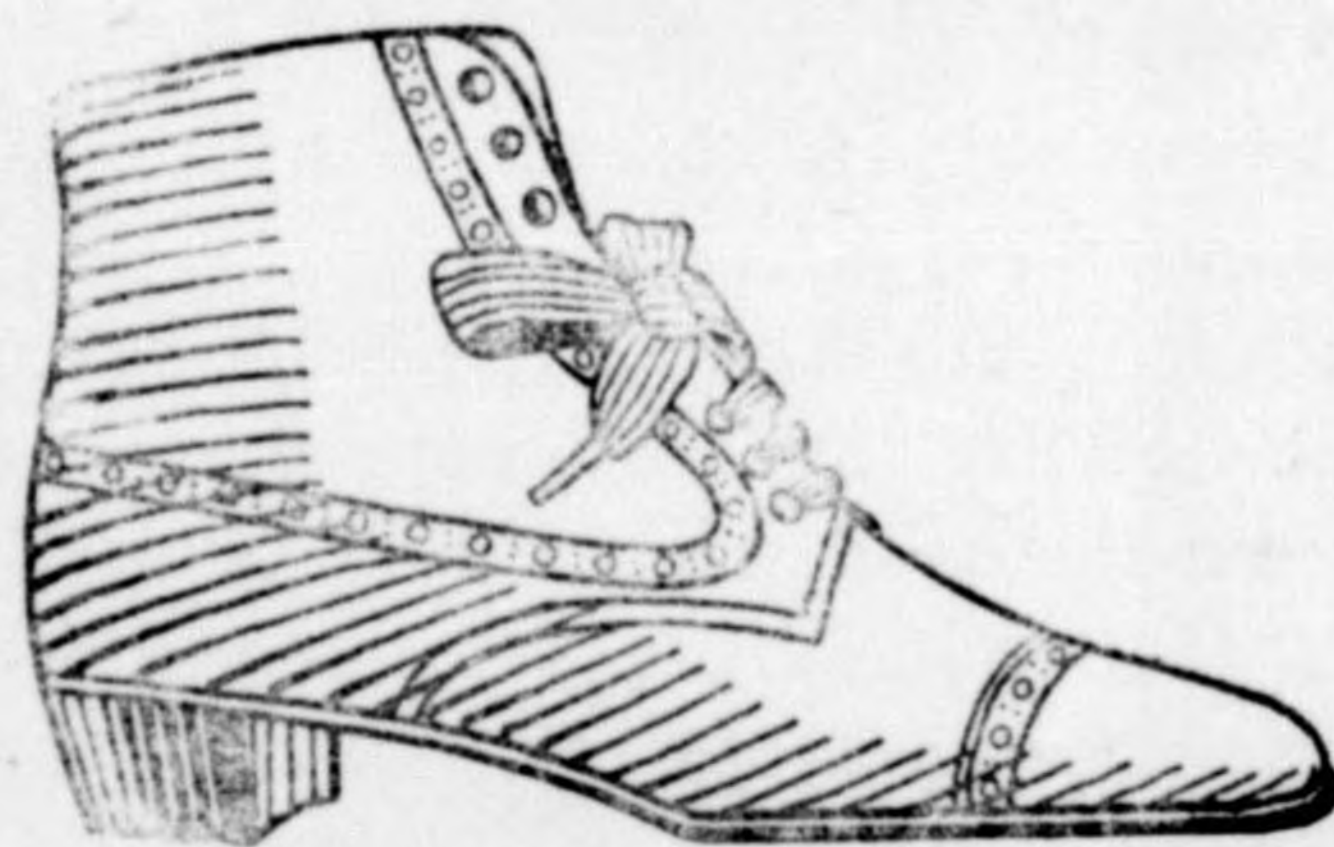
Divatos, finom cipők



kizárólag

KOVÁCS ZSIGMOND-féle

czipőárúházban.



Rimaszombat, Deák Ferencz-utcza 8.

Az „Ajnácskői Téglagyár“

ajánlja első minőségű falitéglaikat.

CZIM: Téglagyár Ajnácskő.

Eladó.

Egy a legjobb állapotban levő használt de teljesen kijavított **négy lóerejű**

cséplőgép-garnitúra

minden hozzátartozó kellék- és szerzőkkel **minden elfogadható áron eladó.** — **HOL?** megtudható e lap kiadóhivatalában. 16—*

Eladó ház.

Rimaszombatban a **Mező-utcán** egy ház, magános udvarral és a rajta levő házzal, mely két szoba, konyha, kamara és melléképítményekből áll, szabad kézből eladó, esetleg bérbe is kiadó. — **Czim- és ár** megtudható e lap kiadóhivatalában.

Hirdetmény.

3260/Polg. 1913. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék felhívja mindazokat, a kik az elhalt **néh. dr. Markó Sándor** volt rozsnyói kir. közjegyzőnek közjegyzői biztosítékára az 1874: XXXV. t.-cz. 173. §-a alapján törvényes zálogjoggal bírnak, miszerint követeléseiket a hirdetménynek háromszori hírlapi megjelenésétől számított három hónap alatt ezen kir. törvényszéknél jelentsék be, ellenkező esetben azok tekintetbe vétele nélkül fog a biztosíték kiadása iránt intézkedés tétetni.

Rimaszombati kir. törvényszék, 1913. évi április hó 26-án.

Kiad: **Kolbay** s. k., elnök.

2—3

Cseh s. k., táblabíró.

Eladó ház Dobsinán.

Legjobb anyagból ujonnan épült földszintes ház, mely áll: három utcái, egy udvari szobából, előszoba, éléskamra, konyha-kúttal, boltozott pinczehelyiségek mosókonyhával, istálló és igen nagy udvarral eladó. — Bővebbet:

Zimmerman János
tulajdonosnál DOBSINÁN. 1—2

Hirdetmény.

ad. 806. kb. szám. — Miután a Rimaszombat—poltári h. é. vasut r. t. által bemutatott újabb kisajátítási terv és összeírás az 1912. év november hó 22-én tartott kisajátítási eljárásnál bemutatott terv és összeírástól lényegesen különbözik, hivatkozva a kereskedelemügyi m. kir. Miniszter urnak 1912. évi 71623—III. sz. leiratára, fenti r. t. által Rimaszombat állomás bővítés céljaira Rimaszombat r. t. város határában kisajátítási eljárás fog tartatni. Midőn ezt köztudomásra hozom, hogy ezen az 1881. évi XLI. t.-cz. 33. és következő §-ain alapuló eljárás vezetésével a vármegyei közigazgatási bizottság 806—1913. sz. határozatával én alulírott bizattam meg, s hogy a vezetésem alatt álló bizottság eljárását Rimaszombat r. t. város közházánál **f. évi május hó 26-án d. e. 10 órakor kezdi meg.**

Felhívom a közönségnek figyelmét arra, hogy a kiküldött bizottság a kisajátítási törvény 34. §-a értelmében a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg fog határozni, ha az érdekeltek közül a tárgyaláson senki sem jelenik meg, miért is felhívom az érdekeltség összes tagjait, hogy a kitzűött tárgyalási helyen és időben megjelenni és a tárgyalásban résztvenni saját érdekében álló feladatának ismerje.

Rimaszombat, 1913. évi május hó 1.

Lukács alispán,

mint a kiküldött bizottság elnöke.

HIRDETMÉNY.

A Miskolczi Hitelintézet áru- és terményraktáraiban az ez idei **XXI-ik évi gyapjuvásár**

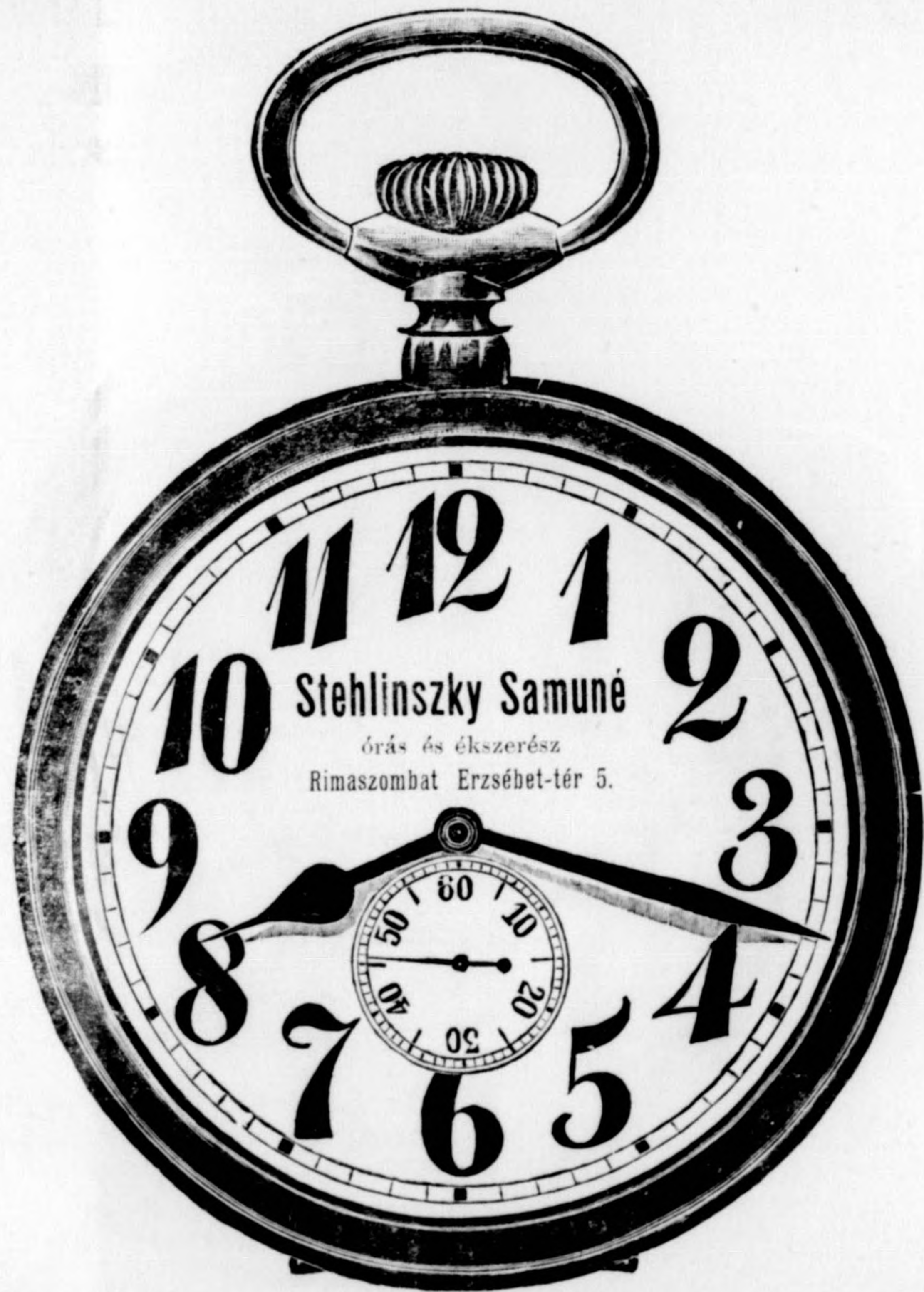
beraktározással egybekötve 1913. június hó 17. napján tartatik.

Részletes felvilágosítással szívesen szolgál:

1—3

A Miskolczi Hitelintézet Igazgatósága.

Utánnnyomás nem díjaztatik.



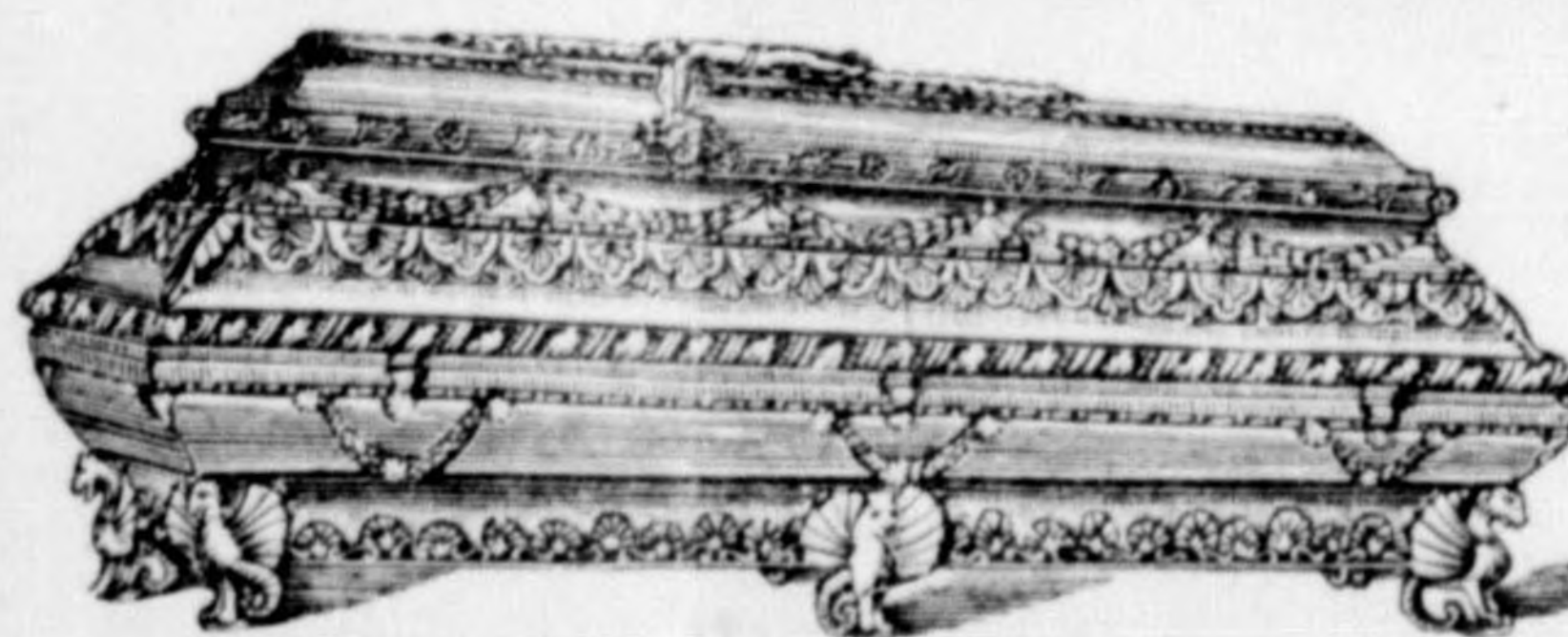
ZAVADSZKY EDE ezelőtt HOLLÓSY JÓZSEF

10—*

TEMETKEZÉSI VÁLLALATA

RIMASZOMBAT, DEÁK FERENCZ-UTCZA 24. SZ.

Van szerencsém a helybeli és vidéki tisztelt közönség szíves tudomására hozni, hogy a néh. **HOLLÓSY JÓZSEF**-féle temetkezési vállalat a Deák Ferencz-ut.



„ZSUFFA“-féle házban van elhelyezve, hol nagy raktárt tartok mindenféle érc- és fakoporsókból.

valamint a temetkezésekhez szükséges összes kellékek s felszerelésekből, minélfogva azon helyzetben vagyok, hogy bármilyen díszes vagy egyszerű temetések rendezését, nemkülönben a temetésekkel járó összes

teendőket, hullaszállításokat és exhumálásokat is, a legszolidabb feltételek mellett vállalhatom. — A helybeli és vidéki n. é. közönség jóakaratu pártfogását tisztelettel kéri:

ZAVADSZKY EDE RIMASZOMBAT, Deák Ferencz-utca 24.